

ninger om offentlig partistøtte, kontingentindtægter, yderligere private tilskud fra private personer, renteindtægter samt tilskud fra internationale organisationer, kollektive private sammenslutninger, faglige organisationer, erhvervsorganisationer, erhvervsvirksomheder, fonde og foreninger) og stk. 3 (balance og egenkapital).

3.4. På den baggrund foreslås det, at der i partiregnskabsloven som en ny § 6 a (stk. 1) indsættes en bestemmelse, hvorefter den, der afgiver urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 3, straffes med bøde eller fængsel i 4 måneder. Den foreslåede strafferamme svarer til den strafferamme, der pr. 1. juli 2001 gælder efter straffelovens § 162 og § 163 om urigtig erklæring til offentlig myndighed, sml. ovenfor pkt. 2.3.1.

3.5. Efter partiregnskabslovens § 4, stk. 2, skal regnskabet underskrives af partiets ledelse og indeholde en erklæring om, at partiet ikke har haft andre indtægter end anført i regnskabet. Det kan anføres, at der ikke er behov for selvstændigt at pålægge strafansvar for overtrædelse af denne bestemmelse, hvis ledelsen afgiver en urigtig erklæring. En urigtig erklæring efter § 4, stk. 2, forudsætter således, at der afgives urigtige eller mangelfulde oplysninger efter § 3, og sidstnævnte forhold vil kunne straffes efter den foreslåede nye bestemmelse i § 6 a, stk. 1, jf. ovenfor pkt. 3.4. For imidlertid at udelukke enhver tvivl om rækkevidden af den tilsigtede kriminalisering foreslås som en ny § 6 a, stk. 2, i partiregnskabsloven indsat en bestemmelse, der udtrykkeligt giver hjemmel til også at straffe den, der afgiver urigtig erklæring efter § 4, stk. 2. I det omfang et forhold både udgør en overtrædelse af § 3 og § 4, stk. 2, kan der straffes i sammenstød (dvs. begge bestemmelser citeres i dommen).

3.6. Det bør endvidere overvejes, om partiet (landsorganisationen) som juridisk person skal kunne straffes for overtrædelse af den foreslåede nye straffebestemmelse, eventuelt således at strafansvar for enkeltpersoner udelukkes.

Baggrunden for strafansvar for juridiske personer er, at ansvaret er egnet til at styrke den præventive virkning af særlovgivningens regler, at det kan medføre en hensigtsmæssig placering af ansvaret, og at det giver mulighed for en bødeudmåling, der står i passende forhold til den juridiske persons størrelse og økonomi og til den eventuelt indvundne eller tilsigtede fortjeneste, jf. Folketingstidende 1995-96, tillæg A, s. 4051.

Disse hensyn kan tale for også på dette område at indføre strafansvar for juridiske personer (partiorgani-

sationer). Det kan i den forbindelse nævnes, at en eventuel fortjeneste f.eks. kan bestå i, at partiet opnår et tilskud, som ikke ville være opnået, hvis ikke det (ulovligt) var blevet »skjult« som et anonymt tilskud.

Den almindelige ordning i lovgivningen er, at et strafansvar for juridiske personer gælder ved siden af det individuelle strafansvar for enkeltpersoner. Justitsministeriet har oplyst, at ministeriet ikke er bekendt med tilfælde, hvor en handling alene er kriminaliseret for juridiske personer, men ikke for fysiske personer.

Dette indebærer ikke, at både den juridiske person og den eller de eventuelt ansvarlige enkeltpersoner i alle tilfælde tiltales og dømmes for lovovertrædelserne.

I *Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/1999* af 6. oktober 1999 er der fastsat nærmere retningslinjer til anklagemyndigheden om valg af ansvarssubjekt i tilfælde, hvor anklagemyndigheden finder at kunne gennemføre en straffesag mod en juridisk person og en eller flere enkeltpersoner i anledning af samme forhold.

I overensstemmelse med forarbejderne til straffelovens bestemmelser om strafansvar for juridiske personer er det fastsat, at der som udgangspunkt rejses tiltale mod den juridiske person som sådan. Har *ledelsen eller en overordnet ansat*, herunder en direktør, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, rejses tiltalen – foruden mod den juridiske person – også mod den eller de personligt ansvarlige. Der rejses i almindelighed ikke tiltale mod *underordnede ansatte*, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om en grov overtrædelse, som den underordnede ansatte har begået forsætligt og eventuelt også på eget initiativ. Der rejses i denne situation også tiltale mod den juridiske person. Hvis det strafbare forhold er af en sådan karakter, at der er grundlag for at nedlægge påstand om frihedsstraf, må dette nødvendigvis ske over for en fysisk person.

Justitsministeriet har oplyst, at disse retningslinjer efter ministeriets opfattelse også vil være anvendelige på overtrædelser af forbudet mod urigtige eller mangelfulde oplysninger i partiregnskaber, og der ses ikke at være behov for eller anledning til særligt på dette område helt at udelukke strafansvar for enkeltpersoner.

Der foreslås derfor som § 6 a, stk. 3, indsat en bestemmelse, der også giver mulighed for at pålægge strafansvar for juridiske personer. Herved opnås det, at partiet (landsorganisationen) som juridisk person kan straffes for overtrædelse af § 3 og § 4, stk. 2.